

BİÇER GÜNER

Attorneys-at-Law

TÜRK PARASININ KIYMETİNİ KORUMA HAKKINDA KANUNDA ÖNEMLİ DEĞİŞİKLİKLER

7555 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (“Değişiklik Kanunu”) 24 Temmuz 2025 tarihli ve 32965 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Değişiklik Kanunu ile 20.02.1930 tarih ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun’da (“Kanun”) önemli değişiklikler yapılmıştır.

Cumhurbaşkanının Düzenleme Yetkisi

Değişiklik Kanunu ile Kanunda Cumhurbaşkanına tanınan düzenleme yetkisi, yalnızca kambiyo işlemleriyle sınırlı kalmayacak şekilde; döviz, kıymetli maden ve taşlar ile bunlardan mamul veya bu unsurları içeren eşya, ticari senetler, ödeme araçları ve belgeler gibi kıymetlerin yurda giriş ve çıkış işlemlerini kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Böylelikle, Cumhurbaşkanına Türk parasının korunmasına yönelik daha geniş çerçevede ikincil düzenleme yapma yetkisi getirilmiştir.

İdari Yaptırımlar

Değişiklik Kanunu ile düzenlemelere konu kıymetlerin, Cumhurbaşkanınca Kanun kapsamında çıkarılan ikincil düzenlemelere aykırı şekilde izinsiz olarak yurttan çıkarılması veya yurda sokulması durumunda, fiil 21.03.2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümlerine göre suç veya kabahat teşkil etmediği takdirde; ilgili eşya veya kıymetin rayiç bedelinin yarısından iki katına kadar idari para cezası uygulanacaktır. Fiilin teşebbüs halinde kalması halinde verilecek ceza ise yarı oranında indirilecektir.

Böylelikle, Anayasa Mahkemesi'nin 06.03.2025 tarih, 2024/169E. ve 2025/72 K. sayılı kararıyla orantısız bir müdahale teşkil etmesi sebebiyle iptal edilen eski düzenleme yerine, fiilin mahiyetine göre rayiç değerin yarısından iki katına olacak şekilde bir idari para cezası getirilmiştir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararına konu düzenlemede ise öngörülen idari para cezası, fiilin mahiyetine ve kabahatin ağırlığına bağlı olmaksızın her durumda kıymetin ve eşyanın rayiç değeri, teşebbüs halinde ise rayiç değerin yarısı kadardı.

Yine Değişiklik Kanunu ile Kanun kapsamında yetkisiz şekilde gerçekleştirilen işlemler (örneğin izinsiz döviz ve kıymetli maden alım-satımı) bakımından uygulanacak idari yaptırımlar yeniden düzenlenmiştir. Bu kapsamda;

- İlk aşamada yetkisiz faaliyetin gerçekleştirildiği iş yerindeki faaliyetlerin 1 (bir) ay süreyle durdurulması,
- Yetkisiz faaliyet sebebiyle uygulanan idari para cezasına ilişkin yaptırım kararının kesinleştiği tarihten itibaren 5 (beş) yıl içinde yetkisiz faaliyetin tekrerrüğü halinde üst sınırdan idari para cezası uygulanması,
- Yetkisiz olarak açılmış işyerinin sadece Kanun kapsamında faaliyet izni veya yetki alınarak gerçekleştirilecek bir faaliyet için açılmış olduğunun tespiti halinde iş yerindeki tüm faaliyetlerin sürekli olarak durdurulması ve üst sınırdan idari para cezası uygulanması,
- Kanun kapsamındaki kabahatlerin, aynı kabahate ilişkin idari yaptırım kararının kesinleştiği tarihi izleyen 5 (beş) yıl içinde tekrerrüğü halinde uygulanacak idari para cezasının iki kat olarak uygulanması öngörülmektedir.

Faaliyet İzinleri ve Ücret Tarifesi

Değişiklik Kanunu ile Anayasa Mahkemesinin 09.05.2024 tarihli ve 2021/106 E. ve 2024/101 K. sayılı iptal kararı da göz önünde bulundurularak, belirli faaliyet alanlarının yalnızca Hazine ve Maliye Bakanlığı ("Bakanlık") izniyle yürütülebileceği açık şekilde düzenlenmiştir: Bu kapsamda;

- Ticari amaçla döviz alım-satımı,
- Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası üye olarak gerçekleştirilen faaliyetler,
- Kıymetli maden rafinajı,
- Çatışma bölgelerinde yasa dışı şekilde çıkarılan elmasların uluslararası piyasalara girmesini engellemeyi amaçlayan Kimberley Süreci Sertifika Sistemi çerçevesinde gerçekleştirilen faaliyetlerin

Bakanlık iznine tabi olarak gerçekleştirilebileceği açıkça düzenlenmiştir. Ayrıca, bu faaliyetleri yürüten anonim şirketlerin faaliyet bölgeleri, izin iptali halleri ve uyulması gereken ekonomik amaç ve konular da Bakanlık yetkisine bırakılmıştır.

Ayrıca Kanun kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlerle ilgili olarak Bakanlık'tan alınacak izinlere ilişkin olarak;

- Faaliyet izni başvuruları,
- Şube açılışları,
- Faaliyet bölgesi değişiklikleri,
- Pay devirleri

için Kanuna eklenen ücret cetvelleriyle 5.757.200 TL ila 40.300.400 TL tutarları arasında değişen ücretler öngörülmüştür Ücretlerin her yıl yeniden değerlendirilmesinde artırılacağı, ayrıca Cumhurbaşkanına bu ücretleri iki katına kadar artırma veya yarıya kadar indirme yetkisi verildiği hükme bağlanmıştır.

Sonuç ve Değerlendirme

Değişiklik Kanunu ile yapılan değişiklikler, izin süreçlerinin belirlenleştirilmesi, faaliyet alanlarının açık biçimde tanımlanması ve idari yaptırımların sistematik bir yapıya kavuşturulması bakımından, mevcut uygulamada yaşanan bazı belirsizliklerin giderilmesi açısından olumlu bir adım olarak değerlendirilebilecektir. Bununla birlikte, yeni ücretlendirme rejiminin piyasa aktörleri üzerindeki etkilerinin ve uygulamadaki yansımalarının, ilerleyen süreçte dikkatle takip edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, uygulamada doğabilecek olası tereddütler açısından değişikliklerle ilgili idari yorum ve rehberlik mekanizmalarına ihtiyaç duyulabileceği değerlendirilmektedir.

İletişim

Burçak Kurt Biçer
Yönetici Ortak

burcak.bicer@bicerguner.com

Uğurkan Şeber
Yönetici Avukat

ugurkan.seber@bicerguner.com

Doğaç Karakurt
Avukat

dogac.karakurt@bicerguner.com

BİÇER GÜNER

Attorneys-at-Law